

HET
EEUWGETYDE
VAN DEN
AMSTELDAMSCHEN
SCHOUWBURG,

(Volbouwd in den Jaare 1637, en voor de eerstemaal geopend den derden van Louwmaand, 1638.)

ZINNESPEL.

Te AMSTELDAM,
By IZAAK DUIM, Boekverkooper, bezuiden het Stadhuis, 1738. *Met Privilegie.*

COPYE

VAN DE

PRIVILEGIE.

DE Staten van Holland en Westvriesland doen te weten: alzo, Ons te kennen is gegeven by de tegenwoordige Regenten van het Wees- en- Oude Mannenhuys der Stad Amsterdam, en in die qualiteyten te samen Eygenaars, mitsgaders Regenten van den Schouwburg aldaar, dat zy Supplianten eenige Jaaren hadden gejoüisseert van 't Octroy of Privilegie by hen van Ons op den 23. May 1714. geobtineert, waar by Wy aan hun Supplianten goedgunstelyk hadden geaccordeert, en geoctroyeert, om, geduurende den tyd van vyftien doen eerst agter een volgende Jaaren, de Werken, die ten dienste van het Toneel reets waren gedrukt, en van tyd tot tyd nog verder in het licht gebragt, en ten Toneele gevoert zouden mogen werden, alleen te mogen drukken, doen drukken, uytgeeven ende verkoopen, en bevonden dat de Jaaren, by 't voorsz. Octroy of Privilegie genoemt, op den 22. May 1729. stonden te expireeren; ende dewyle zy Supplianten ten meesten dienste van den Schouburg, waar van hunne respective Godshuyzen onder andere mede moeten worden gesustenteert, de voorengemelte Werken, zoo van Treurspellen, Blyspellen, Klugten, als anders, die reets gedrukt, en ten Toneele gevoert zyn, of in toekomende gedrukt, en ten Toneele gevoert zouden mogen werden, geerne alleen, gelyk voorheen, zouden blyven drukken, uytgeeven en verkopen, ten eynde dezelve Werken door het nadrukken van andere haar Luyster, soo in taal, als in spelkonst, niet mogten komen te verliesen, en dewylen sulx haar Supplianten na de expiratie van 't bovengemelte Octroy, niet gepermitteert was, zoo keerden zy Supplianren haar tot Ons, onderdaniglyk verzoekende, dat Wy aan hun Supplianten in kwaliteyten voorsz. geliefden te verleenen, prolongatie van het voorsz. Octroy of Privilegie, om de voorsz. Werken, zoo van Treurspellen, blyspellen, Klugten, als anders, reets gemaakt, en ten Toneele gevoert, of als nog in het ligt te brengen, en ten Toneele te voeren, den tyd van Vyftien eerstkomende, en agter eenvolgende Jaaren, alleen te mogen drukken, en Verkopen, of te doen drukken, en verkopen, met verbod aan alle andere op seekere hooge Peene by Ons daar tegens te Statueeren, SOO IS 't, dat Wy, de Saake, ende 't voorsz. verzoek overgemerkt hebbende, ende geneegen weezende ter bede van de Supplianten uyt Onze regte wetenschap, Souveraine Magt ende Authoriteyt, de selve Supplianten geconsenteert, geac-

cordeert, en geoctroyeert hebben, consenteeren, accordeeren, en octroyeeren haar by deezen, dat Zy, geduurende den tyd van Vyftien eerst Agtereenvolgende Jaaren, de Werken, die ten dienften van het Toneel reets waren gedrukt, en van tyd tot tyd nog verder in het ligt gebragt, en ten Toneele gevoert zouden mogen werden, in dier voegen, als zulx by de Supplianten is verzogt, en hier vooren uytgedrukt staat, binnen den voorsz Onzen Landen alleen zullen mogen Drucken, doen Drucken, uytgeven ende verkopen, verbiedende daaromme allen ende eenen ygelyken dezelve Werken, in 't geheel, ofte ten deele te Drucken, naar te Drukken, te doen Naardrucken te Verhandelen, of te Verkopen, ofte elders Naargedrukt binnen den selven Onzen Landen te brengen, uyt te geven, ofte Verhandelen en Verkopen, op Verbeurte van alle de nagedrukte, ingebragte, verhandelde ofte verkogte Exemplaren, ende een boete van drieduysend guldens daar en boven te verbeuren, te Appliceeren een derde part voor den Officier, die de Calange doen zal, een derdepart voor den Armen der plaatzen daar het Casus voor vallen zal, ende het resteerende derdepart voor de Supplianten, ende dit t'elkens zoo meenigmaal, als dezelve zullen werden agterhaalt, alles in dien verstande, dat Wy de Supplianten met dezen onzen Octroye alleen willende gratificeeren tot verhoedinge van hunne schade door het Nadrucken van de voorsz. Werken, daar door in geenigen deele verstaan, den innehouden van dien te autoriseeren, ofte te Advouëren, ende veel min dezelve onder onze protexie, ende bescherminge, eenig meerder Credit, aanzien ofte reputatie te geeven, nemaar de Supplianten in cas daar inne iets onbehoorlyks zoude influëren, alle het zelve tot hare Lasten zullen gehouden weezen te verantwoorden, tot dien eynde wel Expressélyk begeerende, dat by aldien zy dezen Onzen Octroye voor dezelve Werken zullen willen stellen, daar van geene geäbbrevieerde ofte gecontraheerde mentie zullen mogen maken, nemaar gehouden wezen, het zelve Octroy in 't geheel, en zonder eenige omissie daar voor te drucken, of te doen drucken, ende dat zy gehouden zullen zyn, een Exemplaar van de voorsz. werken, op Groot Papier, gebonden en wel geconditioneert te brengen in de Bibliotheek van onze Universiteyt te Leyden, binnen den tyd van zes weeken, na dat zy Supplianten de zelve Werken zullen hebben uyt te geeven, op een boete van zes hondert guldens, na expiratie der voorsz. zes Weeken, by de Supplianten te verbeuren ten behoeve van de Nederduytse Armen van de plaats alwaar de Supplianten wonen; en voorts op peene van met 'er daad versteeken te zyn van het effect van dezen Octroye. Dat ook de Supplianten schoon by het ingaan van dit Octroy een Exemplaar gelevert hebbende aan de voorsz, Onse Bibliotheek, by zoo verre zy geduurende den tyd van dit Octroy deselve Werken zouden willen herdrucken met eenige vermeerderingen of anders, hoe genaamt, of ook in een ander formaat, gehouden zullen zyn wederom een ander Exemplaar van de gemelde Werken Geconditioneert als vooren, te brengen in de voorsz. Bibliotheek, binnen deselve tyd, en op de boete en penaliteyt, als voren. Ende ten eynde de Supplianten dezen Onzen Consente, ende Octroye mogen genieten, als naar behooren, Lasten wy allen ende

eenen

eenen ygelyken, dien het aangaan mag, dat zy de Suppllanten van den inhouden van dezen doen, Laten, ende gedogen, Ruftelijk, vredelijk, ende volkomentlijk genieten ende gebruyken, cesferende alle belet ter contrarie. Gegeven in den Hage, onder onzen Groten zegele hier aan doen hangen op den zevenentwintigften Mey, in 't Jaar onzes Heere ende Zaligmakers duyfend zevenhondert agtentwintig.

J. G. V. Boetzelaar.

Onder ftond, ter Ordonnantie van de Staten, was getekent

WILLEM BUYS.

Lager ftond,

Aan de Supplianten zyn, nevens dit Octroy, ter hand geftelt by Extract Authenticq, haar Ed. Gr. Mog. Refolutien van den 28. Juny, 1715, en 30. April, 1728, ten einde om zig daar na te reguleeren.

De REGENTEN van het WEES- en OUDE MANNENHUIS hebben in hunne voorfz. qualiteit, het Recht der bovenftaande Privilegie, alleen voor den tegenwoordigen druk, van HET EEUWGETYDE VAN DEN AMSTELDAMSCHEN SCHOUWBURG; *Zinnefpel*, vergund aan IZAAK DUIM.

In Amfteldam, den 24ften December, 1737.

B E

B E R I C H T.

Het verloop eener Eeuwe, ſedert de ſtichting van den Amſteldamſchen Schouwburg, *heeft ons aangeſpoort, om, tot eere en voordeel van den zelven, iets ten Tooneele te voeren, waar door het* gebruik *en* misbruik *van dat* Oeffenſchool *der* Dichtkunde *in den dag geſteld, den Onkundigen de oogen geöpend, en den Laſter de mond geſtopt moogen werden. Wy hebben in den opſchik der* Zinnebeeldige Perſonaadjen *het voorſchrift gevolgt van* Cezar Ripa, *om te minder beriſping (die licht nog overvloedig zal zyn,) onderworpen te wezen; en, in 't geene daar niet gevonden word, ons eigen oordeel gevolgt. Wyders hebben we, om het oog, zo wel als het oor, te behaagen, ons werk geſierd met buitengemeene Tooneelen, waar onder een geheel nieuw; als mede met Zang, Dans, en Konſtwerken. Wy hoopen dat de Aanſchouwers daarin genoegen, en de Godshuizen behoorlyk voordeel zullen vinden.*

JAN DE MARRE.

APOL.

Beschouw DE MARRE*, die, door Treurtooneelgedicht,*
Door Hof- en Mengelzang, gantsch Nederland verpligt;
De Kooprvorstin van't Oost ten troon voert op zyn snaaren;
Hem, die Gods aanzyn toont in wondren op de baaren.
Met recht word dus zyn Beeld, den Ongodist ten spyt,
Tot vreugd van Goëls Kerk, aan de eeuwigheid gewyd.

LUCAS PATER.

J. M. Quinkhart pinxit 1745. *A. Wor & hæred. onder de Linden excudit.* *J. Houbraken sculpsit.*

APOLLO,

AAN DE

WEL-EDELE GROOT-ACHT-BAARE HEEREN,

DE HEEREN

BURGERMEESTEREN

EN

REGEERDERS

DER STAD AMSTELDAM,

TOEN HAAR EDELE GROOT-ACHT-BAARHEDEN DEN SCHOUW-BURG, OP ZYN EEUWGETY, MET HUN BYZYN VEREERDEN.

KLINKDICHT.

Groot-achtbre Vaderen, die, aan het Scheepryk Y,
Deez' groote Waereld-Stad zo loffelyk regeeren,
Myn Schouwburg juicht van vreugd, en zal altoos waardeeren
Die eer, van u te zien op dit zyn Eeuwgety.

** Hy

Hy toont, op 't Treur-toneel, hoe ſnoode Tieranny
Gevloekt, geſtraft word, en dat Deugd moet trium-
pheeren:
Hoe Staats-verwiſſeling kan 't opperſte onder keeren,
En hoe de Vryheid word beſchermt voor Dwinglandy.

Hy geesſelt boertende des Waerelds ziels-gebreeken,
Doet zien wat ongeval in 's menſchen driften ſteeken,
Als zy die te onbedacht opvolgen, los van aard.

Mag hem uw gunſt, tot heil van Oude en Weez', beſtraalen,
ô Burgerheeren! zal hy weelig ademhaalen,
En toonen 't nutte met 't vermaak'lyke gepaard.

J. VOORDAAG.

DANK-

DANKZEGGINGE

VAN DEN

SCHOUWBURG,

VOOR DE TEGENWOORDIGHEID
VAN HAAR WELEDELE GROOT-
ACHTBAARHEDENS,

DE HEEREN

BURGERMEESTEREN

EN

REGEERDERS

DER STAD AMSTELDAM,

OP ZYN EEUWGETY.

Beschermers van het Vaderland,
Die, als ervaarne Palinuuren,
De hulk van Staat trouw helpen ſtuuren,
En veiligen voor klip en ſtrand,
Gedoog, kon myn bedryf u 't oor en oog behaagen,
Dat ik, met eerbied, mag myn dankbaarheid opdraagen.

Op de eer, my heden aangedaan;
Zal ik ſteets fier en moedig brallen;
Zo lang als binnen Gysbrechts wallen;
Uw naamen in 't Gedenkboek ſtaan,
Als Voedſterheeren, die 's Lands Vryheid dier bewaaren;
En altoos zorgen voor haar Haardſteên en Altaaren.

Leef, leef, gezegend hier op aard:
Lang moetge ons op uw vleuglen draagen:
Tot dat gy, afgeleefd van dagen,
Vol eer en lof ter ſtarren vaart:
Daar gy een baak zult zyn voor Zoonen en voor Neeven;
Om in 't Regeeren u manmoedig naar te ſtreeven.

J. VOORDAAG.

APOL:

APOLLO,

AAN DE KUNSTLIEVENDE BURGERYE DER STAD AMSTELDAM.

Beroemde Bataviers! Geliefde Burgery!
ô Volken, die de borſt der Vryheid hebt gezogen!
Trouwhartigen, wier vlyt all' 't aardryk blinkt in de oogen,
Wier deugd een kroon ſtrekt voor de Koopvorſtin aan 't Y!

Wat vreugd voor ons, dat gy des Schouwburgs Eeuwgety
Verëert door uwe komſt, en ſtyft door uw vermogen!
Dat gy, geen acht ſlaande op de Onwetenheid en Logen,
Zyn nuttig werk erkent, en toejuicht naar waardy!

Uw Yver bloeje in Liefde, ondanks de kunſt-tyrannen!
't Vermaak ſtrekke om den boog der aardſche zorg te ontſpannen:
Het Spel ontvonke uw' geeſt tot nieuwe werkzaamheid!

Dit is het edel wit waar op 's Lands Vad'ren doelen;
Dus zien wy, tot onze eer, den Laſter vruchtloos woelen;
Zo word, door u, de roem van 't Schouwtooneel verbreid.

DANK.

DANKZEGGINGE

VAN DEN

SCHOUWBURG,

AAN DE

KUNSTLIEVENDE

B U R G E R Y E

DER STAD

A M S T E L D A M.

Getrouwe Leden van de Waereldſtad aan 't Y!
Kunſt-yveraars, voor wie myn Byën honig leezen,
Hoe dier zyn we u verpligt, dat ge, op myn Eeuwgety,
Het voordeel juichend ſtaaft van Ouderdom en Weezen!

Nooit

Nooit werde in uwen geeſt die Yver uitgebluſcht!
Nooit ſtoore myn Vermaak uw nutter bezigheden!
Myn Les, ô leerzaam Volk! verwekke in u den luſt
Tot hooger zaken, tot verbetering der zeden!
Toon, toon den Laſter, hoe uw ziel, van eedlen aart,
Geen gif, maar honig, in myn Dichttuin heeft vergaêrt.

J. DE MARRE.

SPRE-

SPREKENDE
PERSONAADJEN.

APOLLO.
MINERVE, *of de* Wysheid. } *Gekleed op de gewoone wyze.*

MELPOMENE', *in een* zwart Fluweel Kleed; *een* goude Sluijer *hangt van haar hoofd, langs den rug, tot aan de voeten: zy heeft een* Pook, *en een* Kroon *in de linker hand.*

THALIA, *in een* zwierig Kleed *van* verscheidene kleuren: *zy heeft een* Schalmei, *en* Momäanzicht *in de hand.*

MOMUS, *in een* blaauw Kleed, *met* Tongen *en* twee Exters *versierd. Dog in schyn van* BESTRAFFING, *is hy in 't* rood, *met* Boeken *beschilderd: hy heeft een* Roedje, *en een* Tong, *daar een* Oog *op is, in de hand.*

MERKUUR, *gekleed op de gewoone wyze.*

SCHOUWBURG, *een Man, in een* Romeinsch Kleed, *met een* Pook, Kroon, Scepter, Mom-aangezicht *en* Waereldkloot *versierd, en een* Spiegel *in de hand.*

DEUGD, *in 't* wit *gekleed: zy heeft een* Zon *op de borst, en een* Spies *in de hand.*

TOEZICHT, *in een* purper Kleed, *waar op afgebeeld is een* Roer *van een* Schip, *een* Hoofd *van* Janus, *een* Zeef, *en verscheidene* Oogen: *zy heeft in de hand een* Passer *en* Lineäal.

POËZY, *in een* hemelsblaauw Kleed, *met* zilvere Starren *versierd: zy heeft een* Lauwerkrans *op 't hoofd.*

IRIS, *op een* Regenboog.

EERSTE HEMELRAAD.

TWEEDRACHT, *in een* zwart Kleed *met* Vuurvlammen, Vuurslaagen *en* Pooken *voorzien: zy heeft een* zwarte Toorts *in de hand.*

NYD, *in een* roest-kleurd Kleed *met* Slangen; *met een* Pruik *met* Slangen *op 't hoofd, en een* menschen Hart *in de hand.*

BEDROG, *in een* blaauw Kleed *met* Muizevallen, *en* Vis-

hoeken : *hy heeft* twee Aangezichten. *Dog in schyn van* GEDIENSTIGHEID, *is hy in een* rood Kleed, *met een* geketenden Leeuw *en* Tyger, *en een* Os *gesierd.*

ONWEETENDHEID, *in een* zwart Kleed, *mee* twee Vleermuizen, *en* Distels *geborduurd : zy heeft een* Krans *van* Slaapbollen *op het hoofd*, *en een* Doek *voor de oogen.*

LASTER, *in een* zwart Kleed *met* Vishoeken, Vuurvlammen, *en* gespleten Tongen, *'t onderste bovengekeerd : hy heeft een* Roskam *in de hand. Dog in schyn van* OORDEEL, *is hy in een* wit Kleed, *met een* open Boek, *een* Viool, Waterpas, Muzykboek, *en eenige* Ooren *gesierd.*

ZWYGENDE PERSONAADJEN.

DRIE HEMELRAADEN.

LEERZAAMHEID, *een* Meisje, *in 't* wit *gekleed*, *met een* Spiegel *op de borst.*

EENVOUWDIGHEID, *een* Meisje, *mede in* witte kleeding, *waar op een* Veldhoen, *en een* Duif *geschildert is.*

DE EEUW, *een* Man, *in 't* donker groen; *met een* Slang, *die zich in de staart byt*, *in de hand.*

DE FAAM, *gekleed op de gewoone wyze.*

ZINGENDE PERSONAADJEN.

CALLIOPE', *in 't* rood, *met een gulde* Cirkel *om 't hoofd.*

URANIA, *in 't* blaauw, *met een* Hulsel *van* Starren *om 't hoofd*, *en een* Rol Papier *in de hand.*

TERPSICHORE', *in 't* wit, *met een* bosch Pluimen *op 't hoofd*, *en een* Muzykboek *in de hand.*

ERATO, *in 't* rood, *met een* Fakkel *in de eene*, *en een* Muzykboek *in de andere hand.*

EUTERPE, *in 't* wit, *met* Bloemen: *zy heeft een* Fluit *in de eene*, *en een* Rol Papier *in de andere hand.*

CLIO,

CLIO, *in het* wit, *met een* Trompet *in de eene*, *en een* Boek *in de andere hand.*

POLHYMNIA, *in 't* wit, *met een* Rol Papier *in de hand.*

YVER, *een* Man, *in een* priesterlyk Kleed; *met een* Byëkorf *op de borst*, *en een* Fakkel *in de hand.*

EER, *een* Man, *in een lang* purper Kleed, *met een* Palmkrans *gekroond: hy heeft een* Spies *in de hand*, *en een* Schild *aan den arm*, *waarop het* Beeld *van de* Deugd *is geschilderd.*

OEFFENING, *een* Man, *in een* groen Kleed, *waarop een* Kloot *in een* Driehoek, *een* Zandlooper, *eenige* Pennen *en* Boeken *gehecht zyn: hy heeft een* Haan *en een* Boek *in de hand*, *en een* Vuurvlam *op het hoofd.*

MAATIGHEID, *een* Vrouw, *deftig gekleed*, *hebbende een* Toom *in de hand*, *en een* Schild *aan den arm*, *waarop twee* Korfjes *geschilderd zyn*; *rondom is het Byschrift* ,, Deugd is het Werktuig.

DE LENTE, *een* jeugdig Man, *en een* jonge Vrouw, *in 't* wit, *met* Bloemen.

DE ZOMER, *een* Man *en een* Vrouw, *in 't* rood, *met* Korenäiren, *en een* Sikkel *in de hand.*

DE HERFST, *een* Man, *en een* Vrouw, *in 't* blaauw, *met* Druiven *en* Wyngaardranken *versierd*, *en een* Drinkschaal *en* Druiventros *in de handen*

DE WINTER, *een* oud Man *en* Vrouw, *in 't* zwart.

DE MORGENSTOND, *in 't* rood, *met een* Sluijer *van* veelerleije kleuren *op 't hoofd*, *op 't welk een* Star *gezien word. Zy heeft een* Fakkel *in de hand.*

BYSTAND, *een* gewapend Man, *in 't gevolg van* Toezicht.

HET JAAR, *een* Man, *met* Vleugels *op den rug*; *gekleed in een* veelverwig Gewaad, *waarop* Bloemen, Korenäiren, Druiven, *en* Sneeuwvlokken. *Hy heeft een* Slang, *die zich in de staart byt*, *in de rechter*, *en een* Spyker *in de linker hand.*

DANSSENDE

PERSONAADJEN.

VERMAAK, *een* Jongeling, *in een* groen Kleed, *met* Muzyk-Inftrumenten, *en* twee Duiven *verfierd: hy heeft een* Bloemkrans *op 't hoofd ; een* Keeten , *waar aan een* Menfchen Tong *hangt* , *om den hals ; en een* Maatftok *in de hand.*

BELANG, *een* Man *in een* wit Kleed, *hebbende een* Beurs *op zyn borft*, *en een* Hengelroede *in de hand.*

GOEDE UITKOMST, *een* Man, *in een* prachtig blaauw Kleed : *in de rechterhand heeft hy een* Drinkfchaal, *en een* Krans *van* Korenäiren *op het hoofd.*

HET VUUR, *een* Man, *in een* rood Kleed; *hebbende een* Vuurvlam *op het hoofd*, *en den* Blikfem *in de hand.*

DE AARDE, *in een* zwart Kleed, *met* Bloemen, Koorenäiren, *en een* Boom *gefierd*, *met een* Muurkroon *op het hoofd.*

DE LUCHT, *een* Vrouw, *in een* wit Kleed, *met* Vogels.

HET WATER, *een* Vrouw, *in 't* wit *gekleed*, *met* Zeebaaren, *en een* Riem *in de hand.*

VRIENDSCHAP, *een* Vrouw, *in 't* wit, *met* twee in ééngeflagen handen *op de borft*; *de* Rok *is befchilderd met een* dorre Boom, *om welke een* Wyngaard *geftrengeld is : op den zoom der zelve ftaat geborduurd* ,, In Dood en Leven. *Zy heeft een* Mirtenkrans *op 't hoofd.*

DE SCHILDERKUNST, *een* Vrouw, *in een* veelverwig Kleed : *zy heeft een* Pallet *en* Penfeelen *in de hand: het* hoofdhair *hangt met* lange Tuiten *nederwaarts.*

VIER UUREN VAN DEN DAG, *door* vier Kinderen *verbeeld.*

TWEE WEESJONGENS.

TWEE WEESMEISJES.

EEN OUD MAN.

EEN OUDE VROUW.

HET

HET

EEUWGETYDE

VAN DEN

AMSTELDAMSCHEN

SCHOUWBURG;

ZINNESPEL.

EERSTE TOONEEL,

Verbeeldende de Hel.

NYD, TWEEDRACHT, BEDROG, LASTER, ONWEETENDHEID.

NYD, *tegen Tweedracht.*

Myn Zufter, die de Deugd beftormt,
En 't menfchdom van zyn' aart misvormt;
Staat ons des Schouwburgs heil te aanfchouwen?
Zal hy de zegetekens bouwen?
Zal hy, die thans eene eeuw, door kunft
Veröverde der Volken gunft,
Hen fpeelend noopt tot goede zeden,
Van u noch langer zyn geleden?
Ik kwyn, en barft van fpyt en wrok,
Daar hy, kwanswys den ouden Stok
En Wees ten voordeel, zyn vermogen
Heeft tot die grootheid opgetogen,

Dat hy gantsch Neêrland tot zich trekt;
Ons werk als schadelyk ontdekt;
En, moedig op zyn Kunst-lauwrieren,
Durft vragen om zyn feest te vieren.
Komt; vliegen wy; men stoor' dien dag.

TWEEDRACHT.

Waar toe dit vruchteloos geklag?
Laat ons veel eer voorzichtig letten,
Hoe hy is van dien roem te ontzetten;
Hoe, en door wie dit dient bewerkt.

BEDROG.

Zo is 't. De Schouwburg is gesterkt
Door Kunsten, die aan 't volk behagen.
't Is hachlyk deze kans te wagen,
Wyl wy verdacht zyn: nutter hand
Waar nodig tot onz' onderstand.
Laat zien...

LASTER.

Foei! staat Bedrog verlegen?

TWEEDRACHT.

Laat hem de zaak eerst overwegen.

ONWEETENDHEID.

Laat my...

BEDROG.

Zwyg. Gy zyt veel te dom.

Na eenig stilzwygen vervolgt Bedrog.

Wel aan; men speel dees' dag voor Mom.
Zie in 't Gevolg van Deugd te raaken.

LASTER.

Een schoone raad!

TWEEDRACHT, *tegen Laster.*

Kunt gy dien wraaken?

Tegen Bedrog.

Gy zult haar door een valsch bericht...

BEDROG.

Gy vat het...

LAS-

LASTER.

Weg. Men zal ons licht...

BEDROG, *tegen Laſter.*

Indien gy naar myn les wilt hooren,
Ik zweer u, 'k zal deze Eeuwfeeſt ſtooren.

TWEEDRACHT.

't Is trefflyk! waar toe noch gewacht?
Ik zal u helpen met myn magt;
Wy zyn aan één belang verbonden.
Men vlieg' voort uit dees duiſtre gronden,
Zo veel aan myne vlyt verpligt.

Zy ſtampt met haar voet.

Gy, Hel! verdwyn uit ons gezicht.

Het Tooneel verandert, onder donder- en blikſemſlagen, in een Boſchaadje *omtrent den berg Parnas.*

TWEEDRACHT.

Wel hoe! 't Geluk ſchynt ons te vleijen!
Wy ſtaan omtrent Parnas...

Hier hoort men 't geluid van Speeltuig.

BEDROG.

De Reijen
Der Muzen... Maar wien zie ik daar?

Tegen Tweedracht.

Ga, eer u iemand werd gewaar.
Dit mogt het gantſche werk beletten.

TWEEDRACHT.

Wel aan; ſprei liſtig uwe netten.

TWEEDE TOONEEL.

LASTER, BEDROG.

LASTER.
Ik vloek die komſt... Wat 's dit! 't is vriend!
't Is Momus!
BEDROG.
Licht dat hy ons dient.

DERDE TOONEEL.

MOMUS, LASTER, BEDROG.

MOMUS.
Hoe!
LASTER.
Welkom!
MOMUS.
Wel! wie heeft zyn leven
Den Laſter zien een welkomſt geven?
Maar hoe! wat toeleg voert u hier?
Bedrog, en Laſter! daar geen dier,
Geen menſch is, en in 't dichtſt der boomen!
Gy hebt een ſchoon verblyf genomen!
Of doet gy boete?
BEDROG.
Staak uw' ſpot.
LASTER.
Wat jaagt u hier, waanwyze Zot?
Zoekt gy op boom en kruid te ſmaalen?
MOMUS.
Zo haaſtig niet. Ik zal 't verhaalen.
Ik kom van Pindus, daar het all'
In roer is, om met vreugdgeſchal,

Des

Des Schouwburgs Eeuwfeest in te wyden.
Ik week, op dat gezicht, ter zyden,
En zag Thalië en Melpomeen,
Met Poëzyë, herwaarts treên.
Ik yl voor uit, om stil te ontdekken
Waar heen haar wandeling zal strekken,
En wat haar raad houd: ik zoek stof
Voor myn belang. Maar gy, wat of
U herwaarts dryft?

BEDROG.

'k Zal 't u doen hooren:
Wy zoeken deze vreugd te stooren;
En in 't Gevolg der Deugd te treên.

MOMUS, *lagchende.*

Wat dwaas begrip! wat spoorloosheên!
Wie zou dit van Bedrog verwachten!

BEDROG.

Uw laakzucht moog' dit vry verächten.
Maar hoor. 't Kleed van Gedienstigheid
Heeft my weleer tot haar geleid:
'k Zal door verrassing haar bedriegen,
Haar oordeel zien in slaap te wiegen;
Zyn rok ontrooven; en met hem...

Hy wyst op Laster.

MOMUS.

Weg! weg! dus raakt gy in de klem:
Gy zult door hem geen vruchten plukken.

LASTER.

Wel, Wysneus! hoe zal 't dan gelukken?

MOMUS.

Hoor. Zo gy 't niet wilt zien verbrod,
Waar' u hoognoodig...

LASTER, *en* BEDROG.

Wat?

MOMUS.

Een slot.

BEDROG.

Een flot!

LASTER.

Hy schimpt, dat hoofd der Guiten!
Waar toe?

MOMUS.

Om u den mond te sluiten,
Of gy verydelt deze zaak.

LASTER.

ô Schuim der Boeven!

BEDROG.

Zwygt: men staak'
Dit tydverspillen; laat ons hooren,
Of gy dees feest wilt helpen stooren?

MOMUS.

Indien... Zagt! 'k zie de Poëzy,
Met haar Gevolg. Nu, repje vry,
Vermom u; wil geen tyd vermallen.

BEDROG.

Gy zult met ons...?

MOMUS.

Ja; naar 't zal vallen.

Hy verschuilt zich.

VIERDE TOONEEL.

MELPOMENE', THALIA, POËZY, *en* SCHILDRKUNST, MOMUS, *ter zyde.*

MELPOMENE'.

Wy zyn hier ver genoeg 't gewoel des Bergs ontgaan.

Tegen Poëzy.

Indien gy ooit een bede aan ons poogt toe te staan,
Zo wil ons in 't verzoek des Schouwburgs vergenoegen:
Wil met uw Zuster u by uwen Vader voegen.
Uw hemelsche afkomst wint ons lichtelyk de gunst,

Dat

Dat Febus, t' uwer liefde, als Vader van de kunst,
Een vreugd zal toestaan, die, wyl we alle kwaad verbannen,
Alleen ten doel heeft om de geesten uit te spannen.

POËZY.

Wy volgen uw verzoek: myn Vader zal dit licht
Begunstigen, indien de Schouwburg in zyn' plicht...
Wat 's dit? wie nadert ons?

MELPOMENE'.

'T Is Momus.

VYFDE TOONEEL.

MOMUS, MELPOMENE', THALIA, POËZY, SCHILDERKUNST.

MOMUS. Wilt niet vreezen.
'T Is vriend: ik zoek by 't volk te wezen;
Te deelen in de aanstaande vreugd.

MELPOMENE'.

Hoe! gy? die stout op Goôn en Menschen, Liefde en Deugd,
Ja alles smaalt? ô Neen! ik zal dien toeleg weeren:
Of zoekt gy, Albedil! gy Schimper! ons te ontëeren?

MOMUS.

Hoe nu? uw eer lyd geen gevaar,
ô Fyne Zuster! neen voorwaar,
Gy hebt reeds zorg daar voor gedragen.

THALIA.

Wel, Onbeschaamde! komt gy hier om ons te plagen?

MOMUS.

Noch schooner! Zwyg, gy Lichtekooy!
Ei zie, wat opschik! wat getooy!
Zy wil door dartelheid bekooren!

Tegen Poëzy.

Wat port u, haar verzoek te hooren?
Zou Febus, die het all' doorziet,

U toeſtaan dat een vreugd geſchied',
Die al de waereld zal berispen?

POËZY.

Wy ſteunen op 't gebruik. Wat port u haar te gispen?

MOMUS.

Gy vraagt dit noch! Haar onbeſcheid;
Haar Kluchten, zo vol dartelheid;
Haar Spellen, die het oor verveelen.
Zy voert my zelf op haar Toneelen.

MELPOMENE'.

Zwyg, zwyg, gy Onverlaat! vlieg fluks uit ons gezicht;
Geen menſch, dan gy, wierd ooit door 't Schouwtoneel ontſticht.

MOMUS.

Wel, felpe Tronie! zou ik vluchten?
Gantſch niet: beſchermt gy noch haar Kluchten?
Gy, die den Schouwburg ook vermoeit,
Door Spellen, naar geen leeſt geſchoeid,
In weinig weeken opgeſlagen;
Daar de aanvang Ach! is; 't einde, klagen;
Waar van, als 't noodlooze is gekapt,
De onnutte regels uitgeſchrapt,
Pas zo veel overblyft van zaaken,
Om naauw één Bladzy' vol te maaken.

Tegen Poëzy.

Zyt gy onkundig, hoe ze u hoont,
Daar zy die Paddeſtoelen kroont
Met lauwren, die zy in 't verhoolen
Uw groote Dichters heeft ontſtoolen?

MELPOMENE'.

Wel hoe! Vermetele! weet gy wel wat gy zegt?

MOMUS.

Ja: ben ik kwaalyk onderrecht,
ô Kwiſtgoed! dat ge uw Broeders boſſchen,
Wel eer zo hoog en dik bewoſſen,
Dus hebt van blad en telg berooft,

Dat

Dat hy geen' Dichter, noch het hoofd
Des Schouwburgs, als hy 't Feest mogt vieren,
Met lauwerloof zal kunnen fieren!

Tegen Poëzy en Schilderkunst.

Gezusters, staak vry dezen togt,
Waar toe gy thans word aangezocht;
Indien gy niet door 't Hoofd der Goden...

POËZY.

Wy weeten onzen pligt. Wie heeft u hier ontboden?
Een ongevergde raat is haatlyk; leer dit vry.

Tegen Melpomené en Thalia.

Vertrouwt op ons; onttrekt uw oor dees spotterny.

ZESDE TOONEEL.

MOMUS, POËZY, SCHILDERKUNST.

MOMUS, *tegen Melpomené.*

Ja, loop...

Tegen Poëzy.

Gy weet uw' pligt? 't Zal blyken,
ô Patrones van 't Rederyken!
Als gy, om uw bedryf, in 't kort
In 't Dolhuis opgesloten word.
Vertrouwt op ons! wel ja, uw Dichten,
Die Prullen, zullen veel verrichten
By 't Godendom! 'k Wed dat ge eerlang,
Gelyk Amphion, door uw' zang
Ook zelf de steenen zult beweegen;
Maar zo, om u de huid te veegen.

Hy gaat lagchend weg.

ZEVENDE TOONEEL.

POËZY, SCHILDERKUNST.

POËZY.

ô Groote Apollo! duld uw magt dit onbescheid?
Toon dat gy onze zaak, ondanks den haat, bepleit;
Verhoor ons; en, indien myn pooging is rechtvaardig,
Voer, voer ons in uw Hof, en toon ons uwer waardig.

Hier verandert het Tooneel, en verbeeld het Zonnehof, welks ingang door een Wolk gesloten is, waar uit de Morgenstond, 't Jaar, en vier Uuren van den dag, op het Tooneel treden: ter zyde staan de vier Getyden des Jaars.

ACHTSTE TOONEEL.

POËZY, SCHILDERKUNST, MORGENSTOND, HET JAAR, VIER UUREN.

POËZY, *onder het veranderen van het Tooneel.*

Dank zy u, Vader!

MORGENSTOND, *en 't* JAAR, *treden voor op het Tooneel, en zingen dit Lied.*

Vrees niet, onsterffelyk Geslacht!
Uw rampen zyn dit uur verdweenen:
De Laster, die uw vlyt veracht,
Zal haast zyn' wissen val beweenen:
Gy zult, eer de Avond zich vertoont,
Uw kunst met luister zien bekroond.

CHOOR *van de vier Getyden.*

Hier op volgt een Dans van Uuren.

Tegen het einde van den Dans, ryst de Wolk naar boven, Apollo en de Hoofdstoffen treden uit het Zonnehof op het Tooneel.

NE-

NEGENDE TOONEEL.

POëZY, SCHILDERKUNST, MORGENSTOND, HET JAAR, VIER UUREN, APOLLO, DE VIER HOOFDSTOFFEN.

POëZY.
Goôn! hy toont ons zyn gezicht!
APOLLO, *uit het Zonnehof tredende.*
Myn waarde Dochters, nooit geweken van uw' pligt!
Zyt driemaal wellekom in 't hoog Paleis der Goden.
POëZY.
Geduchte Vader! zo uw hulp ooit waar' van nooden,
Is 't nu...
APOLLO.
Ryſt beide; ik ben van alles reets bewuſt:
Ik weet hoe Momus u en mynen berg ontruſt;
Ik weet uw' eiſch, en zal, om u te vergenoegen,
My op dees' grooten dag, naar uwe bede voegen:
Maar wyl het Godendom niets onrechtvaardigs wil,
En 't nut des Schouwburgs tot dit uur is in geſchil,
Zal hier de Hemelraad vergaadren, overwegen,
En letten op 't verzoek; de redenen, daar tegen...

TIENDE TOONEEL.

APOLLO, POëZY, SCHILDERKUNST, MORGENSTOND, HET JAAR, VIER UUREN, DE VIER HOOFDSTOFFEN; IRIS, *daalende op een Regenboog, onder het geluid van ſpeeltuig.*

APOLLO.
Hoe! wat wil Iris?

IRIS.

Heilzaam Licht,
Waar aan de waereld is verplicht!
Hoor Junoos raad, van haar Bodinne.
Verëer de Goôn met ſpel en zang.
Dus treden zy in uw belang.
Dat eerbied dus de harten winne!

Zy ryſt weder naar omhoog.

APOLLO, *tegen Poëzy.*
Wel aan; men volg' dien raad, die u tot heil gedy'!
Tegen de Morgenſtond.
Myn Zuſter, zing tot eer van 's Hemels heerſchappy.

MORGENSTOND, *en* HET JAAR, *zingen.*

Vader der Goden, door wiens vermogen
Word bewogen
Hemel en Aarde, en Zee, en Lucht;
Gy beſtiert van 's hemels bogen,
Al 't geſchapendom tot vrucht.

Na den zang, danſſen de Hoofdſtoffen een Ballet.

Vervolg van den zang.

Alles beſtiert gy naar uw behagen,
Gunſt en Plagen;
En ons vermogen, hoe groot en vry,
't Schoon heeläl moet ſteeds gewagen
Van uw wyze heerſchappy.

Onder het zingen van het laatſte Vaers, verſchynt Merkuur met den Hemelraad, op het Tooneel; welke zich ter wederzyden van Apollo plaatſt; de Uuren en Morgenſtond vertrekken, na het einde van den zang.

ELF-

ELFDE TOONEEL.

APOLLO, VIER HEMELRAADEN, MERKUUR, POËZY, SCHILDERKUNST.

APOLLO.

Gy, Raaden, die met ons, uit deze onmeetbre boogen,
Voor 't heil der volken waakt met nimmerfluimrende oogen,
En, op Jupyns bevel, de hooge vierfchaar fpant,
't Is u bewuft, hoe in 't kunftvoedend Aemftelland,
Ten nut der Poëzy, en Taale, en goede Zeden,
Ten trooft der Armen, en ten fchimp der fpoorloosheden,
Die 't menfchdom lokken tot een haatelyk gedrag,
De Schouwburg voor eene eeuw, door my, zyne opkomft zag,
Hy, die weleer (toen Mars den Helikon verdrukte;
Toen Welluft de eerkroon van myn Poëzy ontrukte;)
't Verydlen van zyn' roem veel jaaren had betreurt,
Heeft na dien tyd zyn kruin met luifter opgebeurt.
Hy, die zyne afkomft uit de gryze Alöudheid ftaafde,
De Onwetenheid verdreef, den geeft des volks befchaafde,
In alle ryken, ja in allerhande lucht
Zyn' naam en lof verbreidde op wieken van 't Gerucht;
Smeekt, dat dees' dag, wien hy zyn opkomft is verfchuldigt,
Met opentlyke vreugd op nieuw werde ingehuldigt.
't Alöud, en nut gebruik der waereldlingen, is
In groote zaaken, tot een eeuwge heuchenis,
Haare opkomft, na eene eeuw, met vrolykheid te vieren:
Ik zelf, ik heb dien dag met luifter willen fieren,
Waar op ik 't menfchdom van een Monfter heb gered.
Dies, zo 't niet ftryden zal met onze hemelwet,
Zo eifch ik, uit den naam des Schouwburgs, en 't Gezantfchap,
Hier tegenwoordig, my zo na in bloedverwantfchap,

Dat deze dag, tot eer des Schouwburgs, en der Kunst,
Gevierd werde, en dees Raad dien toelicht' met zyn gunst.
Gy, Goden, spreekt, indien dees bede u mogt mishagen.

EERSTE RAAD.

't Verzoek, ô Febus! aan ons allen voorgedragen.
Is billyk: maar wyl, door den Vader aller Goôn,
Aan Toezicht is geboôn,
Om op des Schouwburgs werk te letten,
Of hy iet tegen onze wetten,
Ten nadeel van de Deugd, verricht heeft in dien tyd,
Is 't noodig, eer dees dag door ons werde ingewyd,
Terwyl dees Raad de Deugd zyn hulpe heeft gezwooren,
De Toezicht, op Parnas te hooren.
Wat antwoord aller Lichten Bron?

APOLLO, *tegen Merkuur.*

Ga, dagvaard Toezicht op den hoogen Helikon.

Tegen den Raad.

Uw zorg moet elk ten baak verstrekken;
Uw wysheid blinkt op 't heerlykst uit,
Men daale op Pindus top, en neem' geen raadsbesluit,
Voordat wy zyn gedrag ontdekken.
Dus leer' de Sterveling zyn' pligt:
Gy, Wolken! dryft uit ons gezicht.

Het Tooneel verandert in een aangenaame plaats, aan wiens einde de berg Parnas, en de Zanggodinnen gezien worden.

TWAALF-

TWAALFDE TOONEEL.

APOLLO, VIER HEMELRAADEN, POËZY, SCHILDERKUNST, ZES ZANGGODINNEN, *op den Berg*; MELPOMENE', THALIA, CALLIOPE', *en* OEFFENING, *voor den zelven.*

Onder het veranderen van het Tooneel, heffen Melpomené en Oeffening dit volgende Gezang op.

MELPOMENE', *en* OEFFENING.

Zyt wellekom, gy Hemelgoden,
Die Pindus trooſt en toevlucht zyt!

CHOOR *der andere* GODINNEN.

Vlucht, vlucht, Nyd!
Twiſt, Stryd!
Wy zyn verblyd,
Hoe zeer 't u ſpyt'.
Juicht! juicht!

OEFFENING *zingt.*

Zorg en Onluſt zyn gevloden.

MELPOMENE' *zingt.*

Wilt Febus danken,
Met vreugdeklanken!
Dat elk zich kwyt'!

ZANG *van alle de* GODINNEN *en van* OEFFENING, *onder het geluid van Instrumenten.*

Zyt wellekom, ô Hemelgoden,
Die Pindus trooſt en toevlucht zyt!
Vlucht, vlucht, Nyd!
Twiſt! Stryd!
Wy zyn verblyd,
Hoe zeer 't u ſpyt'!
Juicht! juicht!
Juicht! juicht, juicht! juicht,
Met bly geluid,
En bas en fluit!
Juicht! juicht!

Na den Zang komen Thalia en Caliopé voor op het Tooneel, en danſſen met Poëzy en Schilderkunſt een Balet.

Omtrent het einde van den Dans, vliegt Merkuur over Parnas.

DERTIENDE TOONEEL.

APOLLO, VIER HEMELRAADEN, POËZY, SCHILDERKUNST, ZES ZANGGODINNEN, *op den berg*; MELPOMENE', THALIA, CALLIOPE', *en* OEFFENING, *voor den zelven.*

MERKUUR, *na den Dans.*

Febus, die het all' door uw gezicht verheugt!
'k Verſchyne, op 't hoog verzoek van Deugd.
Zy wenſcht, zo dra 't u zal behagen,
Haar klagten op den eiſch des Schouwburgs voor te dragen.

APOL-

APOLLO.
Men hoore beide, en weêr' voorzichtig allen hoon.
Tegen Melpomené.
Myn Zuster, ſtreel terwyl het oor der Hemelgoôn.

Apollo zet zich neder op den Berg, gelyk ook de Raaden ter wederzyden van hem, op eenige ſtruiken.

MELPOMENE' *en* OEFFENING, *zingen.*
Hoort ons, ô Goden! hoe wy u ſmeeken.
Wilt toch rechtvaardig
Ons van de booze laſtering wreeken!
Laat uw geſtrengheid over ons blyken,
Zyn wy die waardig!
Of uw beſcherming nooit van ons wyken!

VEERTIENDE TOONEEL.

Onder het zingen komt DEUGD, *gevolgd van* MAATIGHEID, EER, EENVOUWDIGHEID; LASTER, *in het kleed van* OORDEEL; *en* BEDROG, *onder 't kleed van* GEDIENSTIGHEID, *van de eene zyde*; SCHOUWBURG, *gevolgd van* YVER, LEERZAAMHEID *en* VERMAAK, *van de andere zyde, op het Tooneel.* APOLLO, VIER HEMELRAADEN, MELPOMENE', POËZY, SCHILDERKUNST, CALLIOPE', THALIA, OEFFENING.

APOLLO, *na den Zang.*
Tegen Schouwburg.
Ik weet uw' eiſch.
Tegen Deugd.
Maar gy, wat dryft u voor de Goden?

DEUGD.

Geduchte Raaden, die tot heden myn geboden,
Als waren ze uw besluit, 't heeläl hebt voorgesteld;
Laat gy de Deugd geheel ten prooi aan 't aardsch geweld?
Moet, of 's Volks dwaaling haar geen stoffe gaf tot treuren,
De Schouwburg, tot haar smart, het hoofd ten hemel beuren?
Is 't niet genoeg, dat door een booze drift, (die 't all'
Van myn bestier vervreemt, die 't menschdom, tot zyn' val,
Zelfs van de moeder met de melk heeft ingezogen,)
De ziel van 't spoor der Deugd ter Ondeugd word getogen?
Moet hy dat woedend vuur ontvonken? Ja, moet hy,
Door 't haatelyk Vermaak dat doodelyk gety
Doen bruissen in 't gemoed? Moet hy op zyn Tooneelen,
Die boosheid billyken? noch kweeken door zyn speelen?
Zal ik, die 't aardsch gewoel, en de ydelheid beween,
Beschouwen dat hy 't kwaad vereeuwigt, voorstaat..?

APOLLO.

Neen:
Maar wie beticht hem van zo groote spoorloosheden?

DEUGD, *op Laster wyzende.*

Myn Oordeel, lang bekend door onbesproke zeden:
't Behaage u, ô Apol! ô Raad! dat hy u toon'
Dat haatlyk wangedrag, dat u zelf strekt tot hoon.

APOLLO.

Wat zegt de Hemelraad?

EERSTE RAAD.

't Is billyk dat wy 't hooren.

LASTER, *in 't kleed van Oordeel.*

't Komt u, ô Schouwburg, thans niet onverwacht te vooren,
Dat uw te stout verzoek word door de Deugd betwist:
Gy weet hoe schandlyk gy den dierbren tyd verkwist,
En hoe 't haar voegt om 't werk der Ondeugd uit te roeijen.
Hoe durft gy, daar ze uw drift en handel moet verfoeijen,
Daar zy uw dwaasheid kent, verschynen voor deez' Raad?
Is 't niet genoeg, dat gy gedoogt word in den Staat?

't Schynt

't Schynt neen! gy moet uw werk met lauwren zien bekroonen;
Gy moet, hoe fel 't ons drukk', haar op 't gevoeligst hoonen.
Wel, duld dan, dat de Deugd uw onderneeming weert.
Is 't niet genoeg, dat gy uw dwaasheid ziet geëerd?
Dat gy de driften in het menfchdom op durft wekken?
Moet gy der volken liefde aan 't Godendom onttrekken?
Wilt gy die deelen met de fnoode Dartelheid,
Waar heeft de Deugd zich ooit by uw Vermaak gevleit?
Die doodelyke vreugd, die, door haar ydelheden
En ftreelend fchynfchoon, 't volk ontäart van goede zeden;
De ziel al lagchende in een' naaren afgrond rukt!
Spreek; heeft ooit fchepfel vrucht van uw gedrag geplukt?
Ja heeft uw Yver wel ééne Ondeugd overwonnen?
Wat is uw Stoet? Een hoop Wellustige, onbezonnen,
En driftige yveraars voor beuzelwerk: en gy
Durft vragen dat men u noch gunne een Eeuwgety!

SCHOUWBURG.

Een taal, zo fcherp, een drift, niet voegende aan uw zeden,
Ontzenuwt al de kracht en waarheid van uw reden;
En parft my dat ik u weêrfpreeke in dezen Raad.
Waar blykt het, dat ik ooit den menfchelyken ftaat
Verbafter van zyn' plicht? dat ik op myn Tooneelen
De driften, die de ziel beroeren, zoek te ftreelen,
Of poog te ontvonken tot een' haatelyken gloed?
Is 't, als ik levendig wil drukken in 't gemoed
Wat fchande, en onheil hy in 't einde heeft te wachten,
Die fnood de Deugd verfmaad, en de Ondeugd wil betrachten?
Als ik den Toorn, de Wraak, de Onkuisheid, bittren Haat,
Verraders van hun Land, Tyrannen van den Staat,
Een deerlyk einde geef, de Deugd doe overwinnen?
Ja is 't, wanneer ik hen, die 't wangedrag beminnen,
Be-

Beſpotlyk ſtel ten toon? als ik een' Woekeraar,
Een' Dronkaart, een' Jaloerſche, een' Trotſe, het gevaar
Dier ſnoode drift ontdek? als ik, door 't nuttig ſchersſen,
Aan Ouders, die hun krooſt tot eenen echtknoop pers-
ſen,
Of dien betwiſten, door een dwaazen eigenbaat,
Den ramp voor oogen ſtel, die hen te wachten ſtaat;
En 't menſchdom, door hun ſchaê, leer tot hunn' plichten
keeren?
Hoe! kan u 't nut Vermaak, gepaard met Leering, deeren!
Voegt nu de Deugd niet dan by traanen, by geklag?
Dan ſchynt zelfs de Afgrond, met zyn eeuwig jammrend
Ach,
Een beter wooning dan dees Aardkloot in haar oogen;
Dan is die blydſchap, daar de ziel door word bewogen,
Als zy haar werking naar de Reden evenaart,
Als zy door de Ydelheid op beter dingen ſtaart,
Een drift die 's Hemels ſtraf in 't einde zal verwekken.
Waar zocht ik ooit de liefde aan 't Godendom te onttrek-
ken?
Is 't, als ik toon hoe 't volk hen eeuwig eeren moet,
Hun gramſchap ſtillen, eer hun felle donder woed'?
Neen, hy, die klaagt en zucht, als eeuwig ongeduldig,
Onttrekt veel eer de liefde, aan 't Hoofd der Goden ſchul-
dig,
Beriſpt zyn wys beſtier, vermoeit het hoog gewelf,
En toont dus dat zyn liefde alleen is tot zich zelf.
Gy noemt me een Ydelheid, die elk behoort te vlieden!
Wel, vlied dan, ja ontvlucht het aardryk kan 't geſchie-
den;
Verſmaad den wil der Goôn, die 't waereldrond gebiên,
En dulden willen dat wy de Ydelheden zien:
Maar hoe? niet dat wy die tot ons verderf bemerken;
Maar door haar nietigheid ons eigen heil bewerken.
Ben ik een Ydelheid, die niet ten nutte ſtrekt?
Hoe! weet gy 't voordeel niet dat de Armoê van my trekt?
Ik

Ik zwyg, hoe menig, die zichzelf en zyn gebreeken,
Op myn Tooneel beschouwde, is van dat kwaad geweken.
Ge ontkent dit; maar de roem, dat ik, door myne vlyt,
Myn Moederspraak heb van de Bastaardy bevryd,
En tot het toppunt van volkomenheid verheven,
Is voor myn naam eene eer die gy niet kunt weêrstreven.
Gy klaagt noch, dat myn Stoet het oog der Deugd ontvlucht;
Maar zyn zy allen door die snoode blaam berucht?
Weet ge of zy allen, die voor 't oog de Deugd beminnen,
Wel deugdzaam zyn, en 't kwaad volstandig overwinnen?
Of onder 't zuchtend hart geen booswicht zich verbergt?
De Waereld, die tot nu, de wraak des Hemels tergt,
Blyft, ondanks 't werk der Deugd, zo boos, gelyk te vooren,
Toen haar het Godendom verdelgde in hunnen tooren;
En zoude ik zeggen, om dat zy * niet veel verricht,
Dat zy onnut waare, of, geweeken van haar plicht?

LASTER.

Met welk een schoon vernis ge uw rede moogt bekleeden,
Uw angel schuilt in 't loof van uw vermaaklykheden:
Wie zyn uw hoorders? wie? Eene onberaden Jeugd;
Geen deftig Man schept ooit door uw Tooneelen vreugd;
't Strekt hem eene eervlek, als ze aan zyn gezicht behagen.
Ja deze Jeugd, die ons haar achting op moest dragen,
Verleid gy door uw list, dat zy beroep en staat
Verwaarloost, en eerlang tot de Ondeugd overslaat,
En oor, en oogen voor myn lessen wend ter zyden.
Staat dit gedrag door Deugd, staat dit door my te lyden?

SCHOUWBURG.

Uw kwaad begrip, dat steets myn nut Vermaak bestryd,
Toont dat gy heviger, dan oordeelkundig zyt.
Beschouw u zelf: gy, die, hoe zeer gy 't poogt te ontveinzen,
U zelf vermaaken wilt, na 't geestverteerend peinzen,
Der vrienden byzyn zoekt, en aan den hoogen disch

* *Hy wyst op de Deugd.*

Uw hart verlustigt: gy, gy weet hoe nut het is
Den afgematten geest na arbeid uit te spannen:
Vloek, vloek die Ydelheid; leer deze vreugd verbannen,
Wanneer gy 't hoofd ontfronst op 't heerelyk Banket;
Ja vloek een samenkomst daar elk zyn twistzucht wet,
Meer dan myn Burgt, daar ook 's Lands Vaders zich verpozen,
Ontlasten van hun zorg, ten nut der Ouderloozen.
Bevlekt hen dit? Neen; 't strekt hen na den dood ten lof,
Die zich bevlytigden in 't stichten van myn Hof.
ô Groote Zielen, die in Amstels trotse muuren
Myn Kunstschool hebt gekweekt! uw naam zal eeuwig duuren.
Gy, Spiegel! Korenhart! gy, Koster! Vondel! gy,
ô Burgervaders van de Waereldstad aan 't Y!
En gy, ô Hoofd, wiens brein een waereld hield besloten!
Gy roemde, dat gy waart van myne Kunstgenooten.
Zwyg, zwyg dan, van Ontaarde: een eereloos gemoed
Smet my zo min, als u een snoode huichlaar doet.
Dat zich de Jeugd verloopt in buitensporigheden,
Myn leering wraakt, die haar zelfs noopt tot braave zeden,
Ontëert my min, dan u 't mislukken van uw' raad.
Spreek; geef ik immer stof tot eenige euveldaad?
Ik wraak de onkuische taal; 'k poog niemands eer te ontsteelen;
Noch Staat, noch Tempel, is het voorwerp van myn Speelen;
Ja alle ontstichting word van mynen Burgt geweert:
Maar dat een boos gemoed myn woorden stout verkeert,
Een dubblen zin verdraait tot ergerlyke zaaken;
Die schande kan niet my, maar dien ontäarden, raaken.
Hoe! is 't gebloemt, dat van der Goden wysheid tuigt,
Onnut, om dat een Spin daar doodlyk gif uit zuigt?

LASTER.

Zo uwe Dienaars, daar de schaamte uit schynt vervlogen,
Zo

Zo zuiver, als 't gebloemt, zich toonden voor onze oogen;
Dan zou uw Leerzaamheid, uw nut, zo 't by u is,
Meêr treffen op 't gemoed: daar nu de erkentenis
Van 's Hemels gunſt, en de eer, kwanswys de Deugd beſchoren,
Niet voegt in zulk een' mond, die haar heeft afgezworen.

SCHOUWBURG.

't Kan zyn dat deze blaam een deel myns volks beſmet;
Maar 'k wyt het u, die my 't verbeteren belet;
Wyl gy hen ſchuwt en doemt, ſchoon onbevlekt in zeden,
Die, uit gebrek van have, op myn Tooneelen treden.
Maar, als we een Veinzaart zien, met een bedrukt gelaat,
Die van de Deugd niets heeft dan 't uiterlyk gewaad,
Hem hooren klaagen van de weelde en 's volks gebreken,
Hoe! zullen wy zo groot een boosheid op haar wreeken?
Neen, haare leſſen, ſchoon door Schyndeugd voortgebragt,
Zyn lievenswaardig, en niet minder hoog geächt.
Mishaagt de wulpsheid van eene Onbeſchaamde uw zinnen;
't Is billyk dat gy 't wraakt; ik tracht dit te overwinnen.
De Deugd ſluit zelf haar ſchool en tempelen, indien
Zy geen ontäarden by haar kinderen wil zien.
Een Deugdbeminnaar let alleen op 't nut der zaaken:
't Gedrag des Redenaars kan zyn gemoed niet raaken.
Ik ſtraf en ban, als gy, de werkers van het kwaad,
En Toezicht, die myn Burgt gedurig gadeſlaat,
Toont my hen allen die aan de Ondeugd zich verſlaaven.

DEUGD.

Hoe! zy? die meerder ſchynt uw ydelheid te ſtaaven,
Dan zy de boosheid weert; die in haar drift alleen
De ſchors beſchouwt, niet dringt door all' de zwachtels heen,
Waar meê zich de Ondeugd zo argliſtig weet te dekken.
Maar 't zy zo, dat gy wierd gezuivert van uw vlekken,
Ons raakt het onderwys der volken; 't is ons recht:
Het is van dezen Raad ons eeuwig opgelegt.
Ja, Hemelraaden, ik beroep my op uw wetten,
Die elk bepaalen, om op myn bevel te letten:

Veröordeelt, weert zyn werk; of, zo 't u niet verdriet,
Gunt hem ten minsten dan den roem van 't Eeuwfeest niet.

SCHOUWBURG.

Bestraf de Toezicht niet, die, door haar vlyt, ontdekte
Wat immer my tot schande, of tot verächting strekte.
Maar dat, al waar' myn werk in yder deel volmaakt,
Gy niettemin myn' dienst en myne lessen wraakt,
Toont uwe onwetenheid: verban dan alle schriften,
Die, tot der volken heil, het goed' van 't kwade schiften;
Ja, ban dan alles wat zich 't onderwys vermeet,
Wyl yder, naar uw taal, in uw bestiering treed:
Verdryf hen, die ten nutte, uit 's waerelds wentelingen,
De rampen schetsen die den sterveling bespringen;
Des Lands geschiedenis verëeuwigen; ja vloek
Hen allen die den roem der Helden slaan te boek:
Doem grooten Vondel, die zelfs de eeuwen zal verduuren,
Wyl hy de rampen zong van Aemstels eerste muuren;
Gantsch Neêrland hondert jaar, door zulk een Treurjuweel,
Deed zuchten, op dien toon, en lokte naar 't Tooneel.
Ja gy, ô Hoofdpoëet; die yders geest betovert!
Die harten kneed als wasch, de wreevle ziel verovert;
Die, voor eene eeuw, myn Burgt het eerst hebt ingewyd!
Onsterflyk zy uw roem, hoe zeer 't den Laster spyt!
Smoor, smoor uw dwaling! leer, ja sticht door uwe reden;
Maar gun my 't gispen van der volken spoorloosheden,
En dat myn kunst het eind' der dwaalingen ontdekk'!
ô Groote Apollo! dat uw gunst myn Rechter strekk'!
Gy weet, zo 't nuttig is op 's Volks gedrag te letten,
Ja hen, door rampspoed zelfs tot deugden aan te zetten,
Dat myn Tooneel dan onrechtvaardig word gehoont,
Wyl 't, in een kort begrip, 't gewoel der Waereld toont.

De Raaden staan op, en treden naar Apollo.

BEDROG, *tegen Deugd.*

Gy zult gewis de zege stryken.
Ik zie den Hemelraad in uw belang....

APOL-

APOLLO, *met de Raden van den berg komende, tegen Deugd.*

De blyken
Van uwe oprechtigheid, en zorg ... Maar wat gerucht?...

VYFTIENDE TOONEEL.

TOEZICHT, *gevolgd van* BYSTAND, *trekt* MOMUS, *in 't kleed van* BESTRAFFING *vermomd, op het Tooneel;* APOLLO, DEUGD, SCHOUWBURG, *met hun Gevolg;* ZES ZANGGODINNEN, *op den Berg;* MELPOMENE', THALIA, CALLIOPE', OEFFENING, POËZY, SCHILDERKUNST.

TOEZICHT, *tegen Momus.*

Neen, volg, Vermeetle! volg: ik zal, eer gy me ontvlucht,
Uw boosheid aan de Goden toonen.
Geduchte Apollo! zie, zie wie u poogt te hoonen;
Zie Momus. 't Kleed van myn Bestraffing dekt hem ...

Zy vervolgt, op het zien van Schouwburg voor den Raad.

Hoe!
Gerechte Goôn! ach! waar besluit gy toe?
Ben ik verdacht? dat gy niet poogt door my te ontdekken,
Of zich de Schouwburg ...

Zy treed naar Laster en Bedrog.

Hoe! wat zie ik hier?

MOMUS, *lagchende.*

Twee Gekken.

TOEZICHT.

Kan 't zyn? ô Ja! schud uit, Gedrochten!

Tegen Laster.

Past u 't kleed
Van Oordeel? *Tegen Bedrog.*
U dat van Gedienstigheid? vermeet
Gy, met dien roof, 't Gevolg der Deugd zo stout ontdraagen,

Te komen voor de Goôn?

Zy trekt hen de kleederen af.

SCHOUWBURG, *tegen Deugd.*

Zie, wie my durft belaagen.

DEUGD.

Bedrog, en Lafter! Goôn!

TOEZICHT.

Hoe word uw roem benyd,
ô Schouwburg! die door my een nuttig voorbeeld zyt?

DEUGD, *tegen Lafter en Bedrog.*

Gedrochten! hoe heb ik uw reden kunnen hooren!

APOLLO.

Onzaalge Monfters, in 't affchuwlyk Styx geboren!
Vervloekte Werkers van der menfchen ongeluk!
Dat de Afgrond u myn oog en grimmigheid ontrukk'.

Lafter en Bedrog verzinken.

APOLLO *vervolgt tegen Momus.*

En gy, wat porde u dus te mommen?

MOMUS, *in 't kleed van Beftraffing.*

Een voorval, dat u zal verftommen.
Ik, die 't gewoel op Pindus zag,
Bemerkte een ftil geklag
By uw Gezufters en uw Zoonen.
Zy, die het Eeuwgety met luifter willen kroonen,
Befloten, zo dit uur
Des Schouwburgs wenfch gelukte, een pragtig vreugde-
Op Helikon te ontfteken. (vuur,
Men ylt naar 't bofch; maar 'k zie hen van die hoop verftee-
't Is meeft van telg en blad ontbloot! (ken.
Wat raad? Zy kiezen in dien nood
Een gruwlyk middel. 'k Zie hen fnufflen in de Boeken;
Zy ziften, fcheuren uit de hoeken,
Een berg Gedichten; en (ô fchand!)
Men doemt die allen tot den brand!
Dit (dacht my,) moeft ik hen betwiften.
Ik, die gehaat ben, keer tot liften,

Be-

Bedek my met dit kleed:
De Toezicht vond my; 'k zag onnut myn vlyt besteed.

APOLLO.

Wie gaf aan u dien last, om u hier in te mengen?

MOMUS.

Wel, zoude ik dan gehengen
Dat zy die Vaerzen, daar (wie weet
Hoe jammerlyk?) om is gezweet,
En zo veel nagels zyn verbeeten!
Die lieve Kindren der Poëten
Dus zouden aan het vuur opöffren?

APOLLO.

't Is niets waart.
Waar toe zo groot een hoop, die ons slegts onlust baart?

MOMUS.

Zy kunnen noch ten dienst verstrekken.
Laat hen de Schilderkunst met somber groen bedekken.
Thalië knipp'ze als Lauwerblaên.
Dus zyn zy nut, en kunnen aan
De Rymertjes, uw' Berg onwaardig,
Ten eerkroon dienen. ô! 't Zal aardig
En sierlyk staan. Dies paait gy hen, en boet de schaê;
Die 't lauwerloof thans...

APOLLO.

Zwyg; ontmom u; ga.

ZESTIENDE TOONEEL.

APOLLO, TOEZICHT, BYSTAND, DEUGD, SCHOUWBURG, *met hun Gevolg*; ZES ZANGGODINNEN, *op den Berg*; MELPOMENE', THALIA, CALLIOPE', OEFFENING, POËZY, SCHILDERKUNST.

APOLLO, *tegen Deugd.*

Wy hebben uwe klagt voorzichtig overwogen,
ô Deugd! uw zorg, en vlyt, blinkt heerlyk in onze oogen;

Maar

Maar zie hoe Laster door Bedrog u heeft verblind,
En dat men de Ondeugd zelfs by uwe Dienaars vind;
En zouden wy die vlek u wyten? u bestraffen?
ô Neen; de boosheid zal zyn eigen ramp verschaffen.
'tIs 't einde, en oogmerk van de werkers, 't welk ontdekt
Of hun bedryf tot eere, of tot verachting strekt.
Uw wit is om het volk ter deugden aan te spooren;
Dit is uw plicht: wee hen die naar uw' raad niet hooren!
De Schouwburg heeft met u het zelfde doel; alleen
Verschilt hy in de wyze, en in de omstandigheên:
Gy, zoekt door ernst, en hy al speelend' dit te treffen.
De vloek legt op die geen' die niet dit end' beseffen,
Die in uw Tempels stof voor zyne wellust vind,
En die het Schouwtooneel uit dartelheid bemint.
Gy toont de nietigheid van 's Waerelds ydelheden;
Hy, 't schaadlyk einde van onstichtelyke zeden.
Gy toont de wet, en wil van dezen Hemelraad;
Hy de ondeugd van het Hof en van den Burgerstaat:
En onder 't yvren van 't verbeeteren der spraake,
Strekt hy der Armen nut, en 't menschdom tot een baake.
De dwaaze sterveling, die 't aardsch vermaak begeert,
Word door die vond beschaaft, en speelende geleert.
De tochten, die den band der reden stout ontspringen,
Vergaan niet eer, dan met de dood der waereldlingen.
Smeed beide kluisters voor der driften spoorloosheên;
Ontdekt haar dwaasheid; wilt die zuivren door uw reên,
Blyft beide in uwen plicht; uw Yver bloeije in Liefde!
Wy dulden de ydelheid, hoe veelmaal zy ons griefde.
Dat beider Yver dan uit alles voordeel trekk',
En alles aan den mensch tot nut en leering strekk'!

Tegen Schouwburg, op Deugd wyzende.

Wy stemmen uw verzoek: maar oog op haare wetten.

Tegen Toezicht.

En gy zult verder op 't gedrag des Schouwburgs letten.

SCHOUWBURG.

Dat u myn dankbaarheid getoond zy door myn kunst!

Z E.

ZEVENTIENDE TOONEEL.

APOLLO, TOEZICHT, BYSTAND, DEUGD, SCHOUWBURG, *met hun Gevolg*; ZES ZANGGODINNEN, *op den Berg*; MELPOMENE', THALIA, CALLIOPE', OEFFENING, POËZY, SCHILDERKUNST; MINERVE, *daalende op een Wolk.*

APOLLO.
Minerve daalt. Betoont haar eerbied voor die gunst.

ZANG *van* OEFFENING, MELPOMENE', *en* CALLIOPE'.

Dat nu, ô Godin van 's hemels trans!
Verdubbel' uw glans!
Wil ons bestieren;
Dees dag met ons vieren;
En 't eeuwfeest versieren!
Toon, by de vreugd,
Aan statige Grysheid,
Hoe 't oog van de Wysheid
't Vermaak niet zal schuwen, als 't leid ter Deugd.

Na den Zang,

Verschynt GOEDE UITKOMST *en* VRIENDSCHAP, *die met de* POËZY *een ballet danssen.*

MINERVE, *na den Dans.*

Ik daal, ô Heerscher van de Zon!
Op uwen Helikon.
Ik wil met myn Olyf, als gy met uw Lauwrieren,
Dees dag, en Deugd en Schouwburg sieren.

Tegen Schouwburg.

Ontfang dees eerkroon in myn gunst,
ô Kweeker van de Kunst!
Volhard op uw Tooneel de Deugd tot eer te zingen.

Tegen Deugd.

En gy, ô Licht der Stervelingen!
Ontfang voor uwe zorg dees krans;
Sier 't Eeuwfeest met uw glans.

Tegen Deugd en Schouwburg.

Verdubbelt beide uw vlyt, daar wy u dus verplichten,
Om 't Volk te leeren, en te stichten.

DEUGD.

Godin! ik eerbiede uw bevel.

SCHOUWBURG.

Uw wet zal altoos zyn het richtsnoer van myn Spel.

APOLLO.

Dat zich geheel Parnas verblyde!

MINERVE, *tegen den Hemelraad.*

Gy, Raaden, voegt u aan myn zyde.

De Raaden gaan in de Wolk.

Terwyl de Wolk naar boven ryst; en APOLLO, *tusschen* SCHOUWBURG *en* DEUGD, *zich aan den voet van den Berg nederzet, word door* MELPOMENE', CALLIOPE', *en* OEFFENING, *gezongen.*

Parnas verbreij' alom met vreugd
De gunst die u de Goôn verleenen,
Daar zy den Schouwburg met de Deugd,
Ondanks den Laster, weêr veréénen;
Waar door der Kunsten heil gelukkig is verscheenen,
Tot nut der ouderlooze Jeugd.

Na den Zang, word door VIER WEESKINDEREN *gedanst.*

Vervolg van den Zang.

Dat heil verstrekt voor ons ten stut,
Zo lang de Toezichts oog zal waaken;
Zo lang Apol de Kunst beschut,
En wy door nutten Yver blaaken.
Dus kan het hoog Tooneel en stichten en vermaaken,
En strekt den ouden Stok ten nut.

Na

Na den Zang, word door een Oud Man en eene Oude Vrouw gedanst.

Na den Dans, ryst de Wolk uit het gezicht.

ZANG *van* MELPOMENE', OEFFENING, CALLIOPE', *en* EER.

Goden, schoon gy op uw luchtige wolken
Hemelwaards ryst, volmaakt ons geluk;
Onttrekt nooit uw gunst aan dwaalende volken!
Weert door uw' invloed den ramp en druk!

CHOOR *van alle de* ZANGGODINNEN, *onder 't geluid van Speel-instrumenten.*

Hemelsch vermoogen!
Sluit nooit uw oogen;
Opdat men eeuwig de vrucht daar van plukk'!

Na den Zang, leid VRIENDSCHAP *de* WEESKINDEREN *van de eene*, BELANG *de* OUDE LIEDEN *van de andere zyde, ten Dans.*

Na den Dans, komen Apollo, Deugd, en Schouwburg, van den Berg.

APOLLO, *tegen de Zanggodinnen die op den Berg zyn.*

Gezusters streelt het oor der Deugd;
Daalt van den Helikon; vermengt u in de vreugd;
Bevlytigt u een dag te fieren
Dien nimmer stervling zag, en licht nooit weêr zal vieren.

De Zanggodinnen komen van den Berg, terwyl de EEUW, *in een Wolk, op den top van den zelven nederdaalt.*

SCHOUWBURG, *tegen Melpomené.*

Ik zie myne Eeuw verschenen. Kunstvriendin!
Wy', wy' zyn Feestdag in.

MELPOMENE' *zingt.*

Juicht! juicht nu, vereënigde Harten!
Juicht om 't geluk dat gy thans behaalt,
Daar gy den tyd, en den nyd kunt tarten,
En Febus glans uwe vreugde beſtraalt.
Zo lang zyn koeſtrend oog zal waaken,
Zal 't Dichterdom
De vrucht van zyn beſtiering ſmaaken;
En blyde alöm,
Door zyn deugdpryzende Dichten,
Ons Schouwtooneel ſtichten;
En 't Eeuwgety
Voor altoos doen lichten
In het gebied van 't kunſtvoedend Y.

CHOOR *van alle de Zanggodinnen en Reijen, onder 't geluid van alle de Speel-inſtrumenten.*

Zo lang zyn koeſtrend oog zal waaken; enz:

Na het Choor.

APOLLO, *tegen Poëzy en Schilderkunſt.*
Myn Dochters, wilt uw vreugd voltrekken.
Tegen Schouwburg.
Keer naar uw Burgt, om 't volk het nut der kunſt te ont-
En prent in hun geheugenis, (dekken;
Hoe 't aardſch gewoel een Schouwſpel is.

Apollo geleid Deugd, en Schouwburg Toezicht van het Tooneel; terwyl door Vriendſchap, Poëzy, Schilderkunſt, Thalia, Belang en Vermaak een Balet gedanſt word.

Omtrent het einde van den Dans vliegt de Faam over Parnas, en verbreid het Eeuwfeeſt.

EINDE.

Werd verzocht, benevens desselfs Huysvrouw, of een Dame, en een eigen Kind, dat zich zelve redden kan, om het Eeuwgetyde van den Amsteldamschen Schouwburg by te woonen, op Dingsdag, den 7den January, 1738. des Namiddags ten 4 uuren preçys.

NB. *Een Knecht mag mede gebracht worden, wiens plaats zal zyn op de bovenste Gallery.*

Met de Koetsen het aankomen te nemen uit de Oude Stad; en des Avonds de vergadering derzelver te ordonneeren op de Westermarkt voor half Negen uuren, alwaar yder, door een Onderschout, zyn rang zal worden aangewezen; tot voorkominge van confusiën.

Dit Biljet zal alleen voor de verzochte bovengemelde Persoonen dienen, en word daarom verzocht het zelve by het inkomen over te geven.

Verdéling der Perſonagien, zo als het Eeuwgetyde van de Amſteldamſche Schouwburg, in den Jaare 1738, vertoond is.

Sprékende Perſoonen.

Apollo . .	*Jan Punt*, Junior.
Minerva . .	*Adriana Maas.*
Melpomene .	*Maria Duim.*
Thalia . .	*Maria de Vos.*
Momus . .	*Gerard de Ridder* en *Jakobus Jordaan.*
Merkuur . .	*Riewert Schmidt.*
Schouwburg .	*Izaak Duim, Frederikz.*
Deugd . .	*Adriana van Tongeren.*
Toezicht .	*Elizabet Bleek.*
Poëzy . .	*Maria de Bruyn.*
Iris . .	*Hendrina van Thil.*
Eerste Hemelraad	*Caſper van Eede.*
Tweedracht .	*Maria de Ledoux* en *Elizabet Kroon*
Nyd . .	*Riewert Schmidt.*
Bedrog . .	*Aarnout de Lange.*
Onwetenheid .	*Barbara Bleek.*
Laster . .	*Gerard Brinkman.*

Zwygende Perſoonen.

Drie Hemelraaden	*Jan Wigman, Jakobus Verkuyle* en *Ary Appel.*
Leerzaamheid .	*Katharina Fokke.*
Eenvoudigheid .	*Johanna Rubens.*

Eeuw

Eeuw . . *Paulus de Heney.*
Faam . . *Michiel van Heumen.*

Zingende Perſoonen.

Calliopé . . *Anna Bokan.*
Urania , . *Catharina de Hey.*
Terpsichore . *Hillegond Santſtra.*
Erato . . *Helena de Hey.*
Euterpe . . *Johanna Jordaan.*
Clio . . *Catharina Lebé.*
Polhymnia . *Helena Uytermeer.*
Yver . . *Maurits van Hattum.*
Oeffening . *Jan Pappelion.*
Matigheid . *Maria Junius.*
Lente . . { *Jakobus Jordaan*, en *Harmanus Reurbof.* *Johanna Jordaan.* }
Zomer . . { *Jan van Wamel.* *Catharina Lebé.* }
Herfst . . { *Paulus Held.* *Helena de Hey.* }
Winter . { *Maurits van Hattum.* *Catharina de Hey.* }
Morgenstond . *Anna Bokan.*
Bystand . . *Jan van Wamel.*
Het Jaar . *Jan Pappilon.*
Eer . . *Paulus Held.*

Danſende Perſoonen.

Vermaak . . *Cornelis de Bruyn.*
Belang . . *Jan de Bruyn*, Junior.
Goede Uitkomst . *Cornelis de Bruyn.*
Het Vuur . *Jan de Bruyn*, Junior.

Aarde

Aarde . .	*Cornelis de Bruyn.*
Lucht . .	*Anna St. Julien.*
Water . .	*Henriette Marina Smybt.*
Vriendschap .	*Henriette Marina Smybt.*
Schilderkonst .	*Maria Klynman.*
Vier Uuren van den Dag . .	*Jan Fokke, Hendrik Fokke, Jan Soetendaal* en *Lubertus Woutbuyzen.*
Twee Wees-Jongens	*Jan Fokke.* *Hendrik Fokke.*
Twee Weesmeisjes	*Jan Soetendaal.* *Lubertus Woutbuyzen.*
Oude Man .	*Riewert Schmidt.*
Oude Vrouw .	*Anna St. Julien.*

In dien tyd waren Regenten van het Weeshuis.

Mr. Gerrit Hoofd, Danielsz. *President.*
Gerard Rogge.
Philip vander Ghiessen.
Mr. Wigbolt Slicher, E. F.
Abraham Pyll.
François de Wit.

Van het Oude Mannenhuis.

Mr. Jan Casper Hartsinck.
Jakob Voordaag.
Jakob Oortman.
Mr. Jeremias vander Meer, *Junior.*

Mitsgaders de Heeren

Laurens Nuyts.
Jan de Marre.

Caſte-

Casteleyn.

CORNELIS BOR.

Tooneel - Meester.

JAN HENDRIK JORDAAN.

Balet - Meester.

JAN DE BRUYN, *Junior.*

Orkest - Meester.

JOHANNES FRIEZEN.

VERKLARING
VAN DEN
GEDENK-PENNING
OP HET
EEU-FEEST
DES
AMSTERDAMSCHEN SCHOUBURGS,

Gevierd in Louw-maandt, MDCCXXXVIII.

AAN DE EENE ZYDE

Ziet men, op den voorgrondt, den Schouburg, verbeeld in de gedaante van eene deftige en wakkere Vrouw, zittende op een vasten grondslag, vercierd met vleugels aan haar hoofdt, een bazuin in hare regterhandt, en een *cothurnus*, of verhogende laars, aan haren eenen voet, om, volgens de wyze der Ouden, hare verhevenheit, kracht van uitspraak, vaardigheit, en andere hoedanigheden, beeldspraakig te verbeelden. Op haren gordel leest men SCHOVBVRG. Beneven haar leggen, aan de eene kant, de kroon en scepter, nevens een pook, om de Treurstoffen, die zy gewoon is te vertonen, te betekenen; gelyk aan de andere de Blyspelen verbeeld worden door een mom, en door een marot. Ook ziet men aldaar verscheide boeken, op welke de namen van eenige harer stichters, beschermers, en lievelingen te lezen zyn; als VONDEL, SPIEGEL, COSTER, COORNHART. De werken van den voortreffelyken en diepzinnigen HOOFT worden inzonderheit door een *Genius*, of bescherm-geest, die zyne oogen op haar geslagen heeft, opgeheven, en vertoond. Apollo, op een wolk gezeten, en haar met zyn glansryk aanzicht beschynende, kroont haar met zyne regterhand met een slang, die tot een rondt gesloten zynde, door den staart in den bek te houden, den Tydt van eene Eeu te kennen geeft; gelyk zyn lier in de linkerhandt zyne bescherming der dichtkunde. In het verschiet wordt der dichteren berg Pernassus, en het ontspringen van den hengstebron, door de hoefslag van het gevleugelde paardt Pegasus, gezien. Om den rand staat:

REBVS IN HUMANIS LVDIT.

Welke woorden, uit een der oude dichteren genomen, zeggen, dat de Schouburg allerhande menschelyke zaken op eene bevallige en zin-spelende wyze vertoont tot leeringe.

AAN DE ANDERE ZYDE

Vertoont zich de Bye-korf, tusschen frissche laurieren, met eenige noeste Byën, welke daar *storten het eêlste, dat zy lezen, om d'oude Stok te voên en ouderloze Wezen.* Boven den korf leest men YVER. Welk alles te zamen het byzondere ken-merk, of *Devis*, des Amsterdamschen Schouburgs uitlevert. Om hoog ziet men het wapen der stadt, pralende met den keizerlyken kroon, die haar toekomt. Aan dat wapen zyn door verscheide linten vastgestrengeld de byzondere wapenen der Heeren *Gerard Rogge*, *Philips van der Ghiessen*, *Wigbolt Slicher*, *Abraham Pyll*, *Gerrit Hooft Danielsz*, *François de Witt*, *Jan Casper Hartsinck*, *Jacob Voordaagh*, *Jacob Oortman*, en *Jeremias van der Meer*, tegenwoordige Regenten, aan welke de bestiering van den Schouburg, en het opzicht over den ganschen omslag, door de Ed. Gr. Achtb. Heeren Burgermeesteren is toebetrouwd.

Onder den Bye-korf staat:

THEATRO AMSTELAEDAMENSI
EDENTE
LUDOS SECVLARES, MDCCXXXVIII.

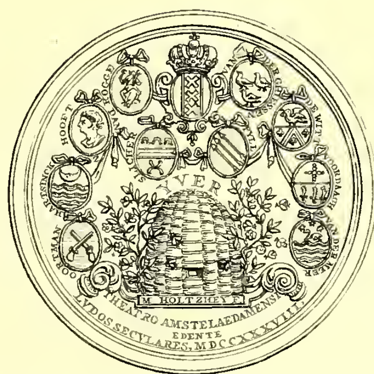
Dat is:

Het Amsterdamsche Schouburg zyne Eeu-spelen vertoonende, 1738.

Op den voet des Bye-korfs ziet men den naam van den *Medailleur* M. HOLTZHEY.

Genoemde Medailleur / woont op de Heeregragt / by de Huydestraat / in 't Goude en Zilvere Munt Kabinet / tot Amsterdam / maakt en verkoopt alle soorten van Medailles / van Goud / Zilver als History / Goude en Zilvere Trouw- en Bruilofts-Penningen.

REBVS IN HVMA-
NIS LVDIT.
VONDEL

HOOFT
DE WIT
VAN DER MEER
OORTMAN
YVER
M HOLTZHEY F.
THEATRO AMSTELAEDAMENSI
LVDOS SECVLARES, MDCCXXXVIII.
EDENTE